З НОВЫМ НАВУЧАЛЬНЫМ ГОДАМ!

ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ
І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 23 (617) | Нядзеля, 1 верасня 1985 года. | Газета заснавана ў верасні 1969 года. Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

СЁННЯ — ДЗЕНЬ ВЕДАЎ

УСЕНАРОДНАЕ БАГАЦЦЕ

Б. В. БОКУЦЬ,
рэктар ГДУ, акадэмік АН БССР, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР.

Па ўсёй нашай краіне ў другі раз урачыста адзначаецца День ведаў.

Ён па праву названы ўсенародным святам. Прыўзняты, радасны настрой у дзетвары, якая ўпершыню пераступае парог гасцінных школ, светла, узнёсла на душы ў юнакоў і дзяўчат, якія даўно авалодалі пісьменнасцю, і ў тых, хто зробіць першы крок на шляху па авалоданню выбранай прафесіяй.

Дзень ведаў — гэта свята ўсіх працоўных калектываў, навуковых і навучальных устаноў, бібліятэк, выдавецтваў, органаў друку — усіх дзяржаўных і грамадскіх інстытутаў, якія нясуць людзям веды, распаўсюджваюць іх. Маштабы нашай народнай адукацыі не ведаюць сабе роўных ва ўсім свеце. З пачаткам навучальнага года ў паход за ведамі адпраўляюцца многія дзесяткі мільёнаў грамадзян Краіны Саветаў.

Вялікі Кастрычнік, перамога сацыялізму адкрылі савецкім людзям самыя шырокія магчымасці для авалодвання ведамі, усімі багаццямі духоўнай культуры. Аднымі з першых дэкрэтаў Савецкай улады былі акты аб народнай адукацыі. Упершыню ў сусветнай гісторыі была створана сапраўды народная школа, якая на справе забяспечыла роўнасць усіх грамадзян у атрыманні адукацыі. У выключна кароткі тэрмін наша краіна зрабіла гіганцкі крок ад масавай непісьменнасці да ўсеагульнай сярэдняй адукацыі моладзі. Ужо ў 30-ыя гады ў СССР была ліквідавана непісьменнасць і ўведзена ўсеагульная абавязковая пачатковая адукацыя. У 50-ыя гады была ўстаноўлена няпоўная сярэдняя адукацыя, а да пачатку 80-ых гг. школа перайшла да сярэдняга ўсенавуча. Вызначаны адзіны ўзровень усеагульнай сярэдняй адукацыі незалежна ад таго, якую навучальную ўстанову заканчвае навучэнец — школу, ПТВ або сярэднюю спецыяльную.

У краіне створана сістэма прафтэхадукацыі, якая стала кузняй кваліфікаваных рабочых кадраў. Шырокае развіццё набыла вышэйшая і сярэдняя спецыяльная адукацыя, якая мае «кадравы заказ» грамадства — падрыхтоўка спецыялістаў, здольных актыўна ўдзельнічаць у навукова-тэхнічным прагрэсе.

Стварэнне і развіццё савецкай сістэмы адукацыі з'яўляецца важнейшым фактарам зацвярджэння сацыялістычнай цывілізацыі, хуткага ўзлёту СССР да вяршынь сучаснай навукі, тэхнікі і культуры. Гэта — пераканаўчая дэманстрацыя пераваг сацыялізма над капіталізмам.

Рознымі відамі навучання ў нашай краіне цяпер ахоплена прыкладна 106 млн. чалавек. Каля 5 млн. маладых людзей штогод атрымліваюць сярэднюю адукацыю, пры тым 1,2 — 1,3 млн. — без адрыву ад вытворчасці. У саюзных і аўтаномных рэспубліках, краях і абласцях налічваецца 890 ВНУ. Штогод яны выпускаюць 0,8—0,9 млн. высокакваліфікаваных спецыялістаў.

Вырашэнне ўсіх задач, што стаяць перад нашай партыяй і народам, немагчыма без апоры на глыбокія веды, грамадзянскую актыўнасць і культуру ўсіх працоўных, велізарны духоўны патэнцыял, накоплены савецкім грамадствам. Буйным мерапрыемствам агульнадзяржаўнага значэння з'явілася рэформа агульнаадукацыйнай і прафесіянальнай школы. Партыя вызначыла стратэгічную праграму ўдасканальвання народнай адукацыі і камуністычнага выхавання падрастаючай змены адпаведна патрабаванням грамадства развітога сацыялізму. Ажыццяўленне рэформы школы спрыяльна адаб'ецца на ўсебаковым прагрэсе нашага грамадства, яго поступе да камунізму.

Нельга не сказаць, што толькі за бягучую пяцігодку 24 млн. юнакоў і дзяўчат атрымаюць сярэднюю адукацыю, 10 млн. — закончаць ВНУ і тэхнікумы.

Уклад у падрыхтоўку кадраў для народнай гаспадаркі ўносіць і наш універсітэт. За 16 гадоў яго існавання па розных формах навучання падрыхтавана звыш 18 тысяч 350 спецыялістаў. У студэнцкую сям'ю ўлілося новае папаўненне — 675 першакурснікаў ГДУ. З сёлетняга навучальнага года набываць вышэйшую адукацыю ў яго сценах будуць і замежныя студэнты. Свае веды ім будуць перадаваць найбольш вопытныя выкладчыкі і вучоныя. Цяпер навуковы патэнцыял нашага універсітэта дастаткова высокі. Больш палавіны прафесарска-выкладчыцкага саставу — гэта людзі, якія маюць вучоныя ступені і званні, багаты практычны вопыт.

У Дзень ведаў выказваюцца найлепшыя пажаданні вучням і студэнтам, настаўнікам і выкладчыкам, работнікам вытворчага навучання і павышэння кваліфікацыі за плённую вучобу і працу ў імя далейшага росквіту нашай любімай Айчыны. Ад імя рэктарата, парткома, грамадскіх арганізацый універсітэта горача віншую яго шматтысячны калектыў з усенародным святам — Днём ведаў, шчыра жадаю студэнтам і аспірантам выдатнай вучобы, выкладчыкам і супрацоўнікам — новых поспехаў на высакароднай навукова-педагагічнай ніве.

Першакурснік—85

ПА КОНКУРСУ І ЛЬГОТАХ

Кожныя ўступныя экзамены ў вядучую вышэйшую навучальную ўстанову Беларускага Палесся — Гомельскі дзяржаўны універсітэт — выклікаюць пэўныя роздумы ў членаў прыёмнай камісіі. Як ніколі раней, было іх сёлета. Перш за ўсё, хочацца адзначыць тое, што рэформа агульнаадукацыйнай і прафесіянальнай школы істотна ўзняла прэстыж педагагічных спецыяльнасцей. Прыток абітурыентаў на іх прыкметна павялічыўся. І гэта, безумоўна, радуе. У цэлым конкурс паступаючых у ГДУ цяпер быў, бадай, самым высокім сярод ВНУ нашага горада. Варта зазначыць і такую прыемную акалічнасць: яшчэ ні адзін год за ўвесь час існавання Гомельскага дзяржаўнага універсітэта ў яго не паступала такая вялікая колькасць медалістаў — 145. Усё больш пасылаюць на вучобу ў ГДУ за свой кошт (з аплатай стыпендыі) прадпрыемствы і арганізацыі.

Па плану на першы курс нам неабходна было набраць 675 чалавек — на 25 менш, чым летась. Па адной групе скараціўся прыём на фізічны фукультэт і спецыяльнасць «Арганізацыя механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі». Спынен набор на спецыяльнасць «Прыкладная матэматыка». Затое на спецыяльнасць «Матэматыка» у гэтым годзе набіралася адна група вытворчага патоку. Адначасова быў павялічаны набор па адной групе на беларускае і рускае аддзяленні гісторыка-філалагічнага факультэта.

Першымі, хто атрымаў права быць залічаным ва універсітэт, сталі 65 слухачоў падрыхтоўчага аддзялення, якія паспяхова вытрымалі выпускныя экзамены. На астатнія 610 месц прэтэндавала 1432 абітурыенты. У сярэднім, па 2,35 чалавека на месца.

Як жа размеркаваліся паступаючыя па факультэтах? Паказчыкі характарызуюцца наступнымі лічбамі. Так, на адно месца на гістарычнае аддзяленне прэтэндавала 3,5 чалавека (летась — 3,6), на факультэт фізічнага выхавання — 3,25 (2,4), біялагічны факультэт — 3,0 (4,3), на спецыяльнасці АМАЭІ — 2,8 (2,1), эканоміка працы — 2,7 (2,8), вытворчы паток спецыяльнасці матэматыка — 2,5, аддзяленне рускай мовы і літаратуры — 2,3 (2,5), вытворчы паток фізічнага факультэта — 1,9 (1,5), педагагічныя патокі фізічнага факультэта — 1,8 (1,3), матэматычнага факультэта — 1,8 (2), геалагічны факультэт — 1,7 (1,8) аддзяленне беларускай і рускай мовы і літаратуры — 1,7 (1,7).

Тут варта заўважыць, што далёка не ва ўсіх абітурыентаў была аднолькавая магчымасць паступіць у наш універсітэт. У прыватнасці, прыкладна палавіна абітурыентаў педагагічных спецыяльнасцей мелі пэўныя льготы, якія дазвалялі ім паступіць па-за конкурсам і пры іншых перавагах.

Акрамя медалістаў ва універсітэт паступала 26 маладых спецыялістаў, якія мелі дыпломы з адзнакай, 85 абітурыентаў з працоўным стажам два і больш гадоў. Як і летась, кожны, хто ў атэстатах не меў здавальняючых адзнак, карыстаўся правам паступаць ва універсітэт на ўмовах эксперыменту: здаваць два экзамены па прафілюючых

(Заканчэнне на 2-й стар.).

УДАСТОЕНЫ ІМЯННЫХ СТЫПЕНДЫЙ

За выдатныя поспехі ў вучобе і актыўны ўдзел у грамадскім жыцці па хадайніцтву універсітэта Міністэрствам вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР на першы семестр 1985—1986 навучальнага года назначаны Ленінскія стыпендыі:

Алене ПЫРХ, Алене ЦІМАШЭНКА — студэнткам 4-га курса матэматычнага фукультэта.

Вользе ВАСЯЧАВАЙ, Святлане ТКАЧ — студэнткам 3-га курса, **Ірыне ЭСМАНТОВІЧ** — студэнтцы 2-га курса гісторыка-філалагічнага факультэта.

Іне МАЙДАНОВІЧ — студэнтцы 4-га курса эканамічнага факультэта.

Аляксандру КІРЭЕВУ — студэнту, 5-га курса фізічнага факультэта.

Студэнтцы 3-га курса гісторыка-філалагічнага факультэта **Алене ВОІНАВАЙ** назначана стыпендыя імя Янкі Купалы.

На прэмію імя П. О. Сухога

Бюро абласнога камітэта ЛКСМБ, абласныя саветы УТВР і НТТ аб'явілі конкурс на заваяванне звання лаўрэата прэміі Ленінскага камсамола Гомельшчыны імя вядомага авіяканструктара двойчы Героя Сацыялістычнай Працы, лаўрэата Ленінскай і Дзяржаўнай прэміі СССР П. О. Сухога.

Прэміі прысуджаюцца маладым навуковым супрацоўнікам, выкладчыкам навуковых устаноў, інжынерам, аспірантам, рабочым, калгаснікам, студэнтам, навучэнцам за навуковыя даследаванні, новыя тэхнічныя рашэнні, вынаходніцтвы і рацыяналізатарскія прапановы, накіраваныя на механізацыю ручной працы, аўтаматызацыю вытворчых працэсаў, эканомію энергарэсурсаў, хутчэйшае вырашэнне Харчовай праграмы, рацыянальнае выкарыстанне і аднаўленне прыродных рэсурсаў, ахову навакольнага асяроддзя.

Для ацэнкі работ, прадстаўленых на заваяванне прэміі імя П. О Сухога, створана кваліфікаваная камісія.

СВЯТА ПЕРШАКУРСНІКАЎ

Лёгка і ўзнёсла на сэрцах, радасцю свецяцца твары ў юнакоў і дзяўчат, якія сёлета паступілі на вучобу ў Гомельскі дзяржаўны універсітэт. І Дзень ведаў для іх асаблівае свята: сёння па добрай і даўняй традыцыі адбудзецца ўрачыстае пасвячэнне першакурснікаў у студэнты. Пры выкананні рытуалаў, якія пакінуць у памяці глыбокі след, яны з хваляваннем уступяць у дружны студэнцкі калектыў.

Урачыстае пасвячэнне першакурснікаў у студэнты пачнецца ў 10 гадзін каля вучэбнага корпуса № 1.

СТВОРАНЫ АРГКАМІТЭТ

Гомельскі абком партыі разгледзеў пытанне аб стварэнні абласной арганізацыі Беларускага рэспубліканскага добраахвотнага таварыства барацьбы за цвярозасць. Старшынёй аргкамітэта зацверджан рэктар Гомельскага дзяржаўнага універсітэта Б. В. Бокуць.

Аргкамітэт знаходзіцца ў г. Гомелі (вул. Кірава, 22, абласны савет прафсаюзаў).

Віншуем!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, кафедра педагогікі і псіхалогіі горача віншуюць асістэнта ЧЭПІКАВА Віктара Цімафеевіча з выпадку зацвярджэння яго ВАКам у вучонай ступені кандыдата педагагічных навук.

* * *

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, Савет кафедр грамадскіх навук[illegible], кафедра палітэканоміі гора[illegible] віншуюць выкладчыкаў БО[illegible]РЫКА Уладзіміра Ільіча і [illegible]РУТА Анатоля Іванавіча з [illegible]падку зацвярджэння іх ВА[illegible] у вучонай ступені кан[illegible] эканамічных навук.

ПА КОНКУРСУ І ЛЬГОТАХ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

дысцыплінах. Тыя, хто набраў 9 балаў, ад наступных экзаменаў вызваляліся. Такіх аказалася 125 чалавек.

Пасля ўступных экзаменаў склаўся наступны прахадны бал: аддзяленне гісторыі — 17, біялагічны факультэт, аддзяленне рускай мовы і літаратуры, аддзяленне эканомікі працы — 16; аддзяленне механізаванай апрацоўкі эканамічнай інфармацыі, вытворчыя патокі матэматычнага і фізічнага факультэтаў — 15; аддзяленне беларускай і рускай мовы і літаратуры, педагагічны паток матфака — 14; геалагічны факультэт і педагагічны паток фізічнага факультэта — 13. Па некалькіх спецыяльнасцях больш 40 абітурыентаў было прынята з паўпрахадным балам.

Уладальнікі залатых медалёў маглі стаць студэнтамі пасля першага экзамена. Гэта ўдалося толькі 82 выпускнікам школ. На вялікі жаль, 6 медалістаў атрымалі на першым экзамене па фізіцы і матэматыцы нездавальняючыя адзнакі. Цяжка вызначыць і асноўную прычыну «правалу». Але, думаецца, што медалі гэтых абітурыентаў, вобразна кажучы, мелі «бляклы водбліск». Назавём школы, якія падрыхтавалі такіх медалістаў: буда-кашалёўская СШ № 2, Дуравіцкая СШ Буда-Кашалёўскага раёна, жлобінская СШ № 9, рэчыцкая СШ № 8, Вышамірская СШ Рэчыцкага раёна, Шклоўская СШ Магілёўскай вобласці.

Па рэкамендацыях педагагічных саветаў на педагагічныя спецыяльнасці павінны адбірацца найбольш падрыхтаваныя, актыўныя і здольныя да педагагічнай працы выпускнікі школ. Аднак і ў гэтай справе не абышлося без «агрэхаў». Асобныя аддзелы народнай асветы накіравалі на вучобу юнакоў і дзяўчат, у атэстатах якіх былі здавальняючыя адзнакі. Натуральна, такія накіраванні (у тым ліку Цэнтральнага і Чыгуначнага районаў нашага горада) былі адхілены.

Нам уяўляецца, што значнага паляпшэння яшчэ патрабуе работа сярод вучнёўскай моладзі па яе прафарыентацыі. Выбар будучай прафесіі — справа вельмі сур'ёзная. У ёй ні ў якім разе нельга памыляцца.

Увогуле ж, мяркуем, што сёлета, як і ў папярэднія гады, у наш універсітэт паступілі найбольш падрыхтаваныя і дастойныя набываць у ім вышэйшую адукацыю. Пажадаем жа ўсім першакурснікам настойліва авалодваць вяршынямі ведаў, быць актывістамі ў шматгранным студэнцкім жыцці, памнажаць лепшыя традыцыі нашага універсітэта.

С. ГОЛІК,
адказны сакратар прыёмнай камісіі, дацэнт.

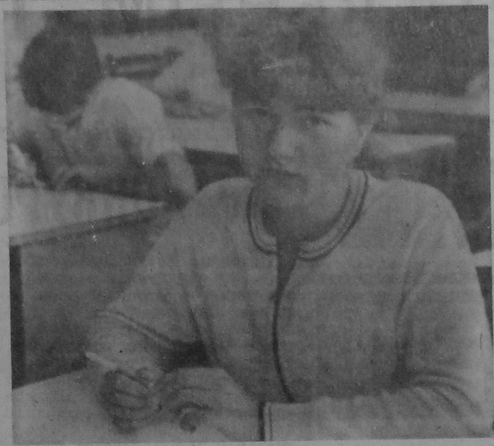

Фотаінфармацыя

ЯНЫ СТАЛІ СТУДЭНТАМІ

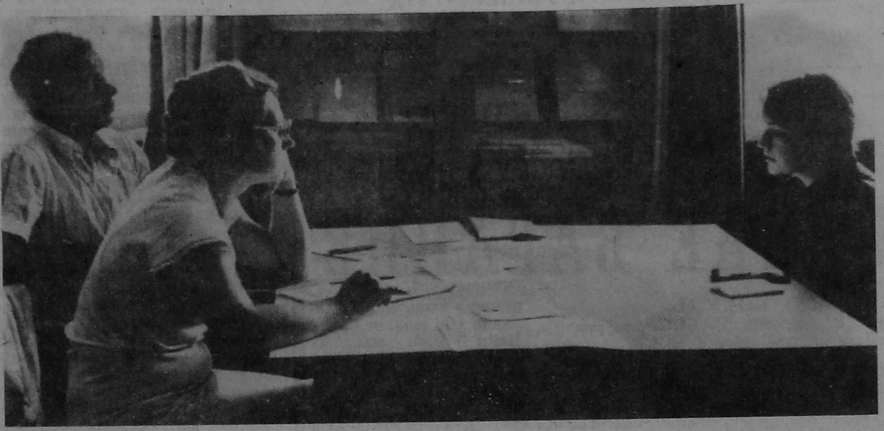

З 1432 абітурыентаў, якія сёлета паступалі у наш універсітэт, пераважную большасць складалі ўчарашнія выпускнікі сярэдніх школ. У вядучую вышэйшую навучальную ўстанову Палескага рэгіёна імкнуліся таксама юнакі і дзяўчаты, якія мелі пэўны стаж працоўнай дзейнасці, звоненыя ў запас з радоў Савецкай Арміі воіны, маладыя спецыялісты, якія закончылі сярэднія спецыяльныя навучальныя ўстановы і прафесіянальна-тэхнічныя вучылішчы.

Вучыцца ў ГДУ жадала моладзь з Гомеля і Гомельшчыны, іншых абласцей Беларусі, з-за яе межаў.

Змешчаныя на гэтай старонцы фотаздымкі былі зроблены ў час уступных экзаменаў. Алена Ліс іца (уверсе злева) з залатым медалём закончыла лельчыцкую СШ № 1 і вырашыла стаць філолагам. Першы экзамен па рускай мове і літаратуры яна здала на «выдатна» і ўжо тады прымала віншаванні з паступленнем у ГДУ.

Да паступлення ў наш універсітэт Алег Галавачэнка закончыў Любаньскую сярэднюю школу Акцябрскага раёна. Потым ён атрымаў добрую жыццёвую загартоўку, калі ў складзе абмежаванага кантынгенту савецкіх войск у Афганістане праходзіў армейскую службу. Цяпер Алег будзе набываць спецыяльнасць гісторыка.

Людміла Осіпава, якую вы бачыце на ніжнім здымку, зафатаграфаваную ў час здачы экзамена па рускай мове і літаратуры, родам з Магілёўшчыны. Яе паступленню ва універсітэт папярэднічалі тры гады плённай працы на Беларускім шынным камбінаце.

Трое першакурснікаў, тры розныя біяграфіі... Разам з тым іх аб'ядноўвае адно — вялікае жаданне набыць высакародную прафесію педагога.

Фота У. Чысціка, М. Высоцкага.

СЛОВА — ПЕРШАКУРСНІКАМ

УДЗЯЧНЫ НАСТАЎНІКАМ

Аляксей Дарашкоў і Юрый Драянкоў — сябры. Жывуць у адным мікрараёне, разам вучыліся ў СШ № 44 г. Гомеля. У іх інтарэсах шмат агульнага. На працягу вучобы ў школе заўзята захапляліся радыётэхнікай, канструяваннем. І калі атрымалі атэстаты сталасці, доўгіх ваганняў, які выбраць далейшы шлях, у іх не было. Рашэнне сяброў было аднадушным — паступаць на фізічны факультэт Гомельскага дзяржаўнага універсітэта. І вось Аляксей і Юра ўжо студэнты ГДУ. Імі яны сталі, як медалісты, пасля першага ж уступнага экзамена па фізіцы, які вытрымалі на «выдатна».

Зазначым, што ў гомельскай СШ № 44, дзе **вучыліся юнакі, у сёлетнім,** юбілейным для яе выпуску, з залатымі медалямі закончылі школу 16 чалавек. Пры паступленні ў наш універсітэт, іншыя вышэйшыя навучальныя ўстановы яны прадэманстравалі трывалыя і глыбокія веды. Так, першакурснікамі матэматычнага факультэта ГДУ сталі таксама яе сёлетнія выпускнікі Алег Гіндэліс, Наташа Тарасенка і інш.

Калі адбылася наша размова ў рэдакцыі газеты з А. Дарашковым і Ю. Драянковым, юнакі ў першую чаргу загаварылі аб сваіх настаўніках.

А. ДАРАШКОЎ: Так, мы вельмі ім удзячны за веды, якія яны нам далі. У тым, што збылася наша мара, -мы сталі студэнтамі, іх вялікая заслуга. Як цяпер не ўспомніць добрымі словамі нашага класнага кіраўніка М. Я. Драбіцкую! Яна вучыла нас працаваць, настойліва і паўсядзённа, правільна планаваць час... Шмат карыснага далі нам урокі дырэктара школы заслужанага настаўніка БССР, дэлегата XXVI з'езда КПСС, поўнага кавалера ордэнаў Славы, Мікалая Афанасьевіча Лебедзева. Яго ўрокі былі для нас не толькі ўрокамі гісторыі, але і міру, жыцця. У нас дзейнічае музей баявой славы «Шукальнік», у рабоце якога мне давялося прымаць удзел. Разам з таварышамі збіралі цікавыя матэрыялы пра Героя Савецкага Саюза Мядзведзева, імя якога носіць піянерская дружына школы. Усе мы, хто актыўна займаўся ваенна-патрыятычнай работай, стараліся ўносіць свой пасільны ўклад у тое, каб наш музей насіў ганаровае званне народнага. Спадзяемся, што хутка яно будзе прысвоена музею.

Ю. ДРАЯНКОЎ: Так ужо атрымалася, што з усіх прадметаў, якія вывучаюць у школе, мне, як і Аляксею, больш за ўсё падабалася фізіка. Яна давала прастору для творчасці, фантазіі. Захапленне ёй падмацоўвалася жаданнем паспрабаваць зрабіць нешта самому. Калі ў школе, можа для гэтага было крыху і малавата ведаў (маю на ўвазе праграмны школьны курс фізікі), дык цяпер, калі паступіў ва універсітэт, думаю іх будзе дастаткова. Я, як і мой сябар, таксама хачу добрымі словамі ўспомніць нашага выкладчыка фізікі Уладзіміра Мікалаевіча Эстрына. Дзякуй яму!

Упэўнена ідуць па шляху сваёй мары юнакі. Пажадаем жа ім поспехаў!

ДА ЎВАГІ КУРАТАРАЎ І ПАЛІТІНФАРМАТАРАЎ!

У верасні г.г. рэкамендуецца правесці палітычныя інфармацыі і гутаркі на тэмы:

I. ПЫТАННІ ПАЛІТЫЧНАГА ЖЫЦЦЯ

1. Новыя метады гаспадарання — у дзеянне.

У аснову палітінфармацый і гутарак пакласці патрабаванні і задачы, змешчаныя ў Пастанове ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР «Аб шырокім распаўсюджанні новых метадаў гаспадарання і ўзмацненні іх уздзеяння на паскарэнне навукова-тэхнічнага прагрэсу» (гл. «Экономическую газету», № 32 за 1985 г.)

2. Дарогай ведаў — у імя стварэння (Да Дня ведаў 1 верасня).

Матэрыял публікуюць усе газеты. Гл. таксама артыкул на гэту тэму ў часопісе «Агитатор» № 16 за 1985 г.

II. ПЫТАННІ ЭКАНАМІЧНАГА ЖЫЦЦЯ

3. Прымнажаць дасягнутае, наверстаць упушчанае (Аб абавязку кожнага працаўніка горада і вёскі памножыць свае творчыя намаганні дзеля выканання планавых заданняў і сацыялістычных абавязацельстваў 1985 года і пяцігодкі ў цэлым).

Матэрыял публікуе газета «Советская Белоруссия».

4. Дакладнасць і сабранасць у рабоце — важны рэзерв павышэння прадукцыйнасці працы.

Рэкамендуецца абмеркаваць у калектывах пытанні і праблемы, узнятыя ў артыкуле «Парадак і мы», апублікаваным у «Известиях» 22 жніўня г.г.

5. Своечасова і без страт убраць бульбу (Аб арганізацыі дакладнай, зладжанай работы спецыялізаваных атрадаў, уборачнай тэхнікі, транспартных сродкаў на бульбяных плантацыях).

Матэрыял публікуе «Сельская газета».

III. ПЫТАННІ КУЛЬТУРЫ І КАМУНІСТЫЧНАГА ВЫХАВАННЯ

6. Грамадства — для сям'і, сям'я — для грамадства (У гутарцы на канкрэтных прыкладах раскрыць, якія клопаты праяўляе партыя і дзяржава аб умацаванні матэрыяльных і духоўных асноў сям'і, **як сям'я выконвае свае грамадзянскія абавязкі перад грамадствам**).

Матэрыял публікуе газета «Советская Белоруссия».

7. Алкагалізм — разбуральнік асобы (Аб згубным уплыве алкаголю на фізічнае і маральнае здароўе чалавека, аб важнасці актыўнага ўдзелу ўсіх і кожнага ў барацьбе за перадоленне п'янства і алкагалізму).

Матэрыял публікуе газета «Звязда». Гл. таксама часопіс «Агитатор», № 15 1985 г.

IV. ПЫТАННІ МІЖНАРОДНАГА ЖЫЦЦЯ І ПАЛІТЫЧНАГА ВЫКРЫЦЦЯ ІМПЕРЫЯЛІЗМУ

8. Прыклад сапраўднай міралюбнасці (Мараторый СССР на любыя ядзерныя выбухі — новы важны крок на шляху да міру і сацыяльнага прагрэсу).

Гл. матэрыялы на гэту тэму ў штотыднёвіку «За рубежом», № 34 за 1985 г.

9. Капіталізм без прыкрас: разбой пад маскай «дэмакратыі» (Аб імкненні амерыканскага імперыялізму захаваць і распаўсюдзіць сваё панаванне ў Лацінскай Амерыцы).

Матэрыял апублікаван у часопісе «Международная жизнь», № 7 за 1985 год.

РЭХА ПРАЦОЎНАГА СЕМЕСТРА-85

Мы—інтэрнацыяналісты

СПАДЗЯЕМСЯ СУСТРЭЦЦА ЗНОЎ

Надоўга запамятаюцца байцам інтэрнацыянальнага студэнцкага будаўнічага атрада дні, праведзеныя разам. За месяц моцна пасябравалі студэнты эканамічнага факультэта ГДУ і Вышэйшай сельскагаспадарчай школы з Чэске-Будзейовіцы.

Засталася ў памяці і сумесная работа на аб'ектах, і цікавыя мерапрыемствы, якія праводзіліся ў вольны час.

Міраслаў Ушаты, Здэнек Губка, Станіслаў Кунт, Здэнек Крэйчы, Мікалай Шнакоўскі, Уладзімір Поўзар узводзілі сцены будынка газагенератарнай станцыі. На іх аб'екце панавала радасць сумеснай працы, вясёлы настрой, гумар. На будаўніцтве сталярных майстэрань працавалі камісар атрада Алег Землякоў, Андрэй Максіменка, Францішак Лад, Аляксандр Заяц.

Трэцім аб'ектам былі кароўнікі. У іх трэба было пачысціць і пафарбаваць стойлы. Гэту работу выконвалі дзяўчаты. Ім дапамагалі Станіслаў Вітка і Йозеф Далейшы.

У вольны час праводзілася шмат цікавых мерапрыемстваў: экскурсія па г. Гомелю, паездка на граніцу трох братніх рэспублік, знаёмства з музеем славы калгаса імя Леніна. Запамяталася чэхаславацкім студэнтам паездка на вытворчае аб'яднанне «Гомсельмаш», сустрэча з рэктарам ГДУ акадэмікам АН БССР Б. В. Бокуцем.

Амаль кожны вечар у двары школы праводзіліся спаборніцтвы па валейболу, баскетболу, гульні ў бадмінтон. Усім спадабаліся жартаўлівыя спаборніцтвы, прагляд фестывальных фільмаў.

Старанна рыхтавалася да выступлення агітбрыгада атрада. Чэшскія сябры выконвалі народныя песні, танцы. Выступленне нашых студэнтаў было гумарыстычным. Сваю праграму агітбрыгада прысвяціла XII Сусветнаму фестывалю моладзі і студэнтаў у Маскве.

16 ліпеня ў будатрадах праводзіўся Усесаюзны дзень ударнай працы. Грошы, заробленыя ў гэты дзень, былі пералічаны ў фонд фестывалю.

Месяц сумеснай працы праляцеў хутка. Шкада было расставацца з новымі сябрамі. Мы развіталіся да наступнага лета, якое правядзем у братняй Чэхаславакіі.

Добрую памяць аб сабе пакінулі ў калгасе імя Леніна Гомельскага раёна беларускія і чэхаславацкія студэнты.

Ірына НЕШЫК,
баец інтэратрада «Дружба-85», студэнтка 4-га курса эканамічнага факультэта.

ПАДАРЫ ДЗЕЦЯМ РАДАСЦЬ

Самі яны пакуль што не мамы. Назваць іх так можна ўмоўна, бо з той асаблівай пяшчотай і любоўю, на якую здольна толькі жаночая душа, адносяцца яны да сваіх маленькіх падапечных. Восем студэнтак універсітэта, якія аб'ядналіся ў камуністычны атрад, правялі працоўны семестр-85 у Гомельскім Доме дзіцяці.

АДНУ з вуліц у мікрараёне Валатава, дзе размясціўся гэты дом, некаторыя дзяўчаты з біялагічнага факультэта ведалі раней. Прыходзілі сюды, каб аказаць пасільную дапамогу яе работнікам, калі гэта было неабходна. Потым узнікла думка: трэба ўзяць пастаяннае шэфства над Домам дзіцяці, стварыць атрад бязвыплатнай працы, летам працаваць тут нянечкамі, якіх не хапае. На гэтую прапанову адгукнуліся на біяфаку з ахвотай. І вось апошні месяц лета стаў для васьмі будучых біёлагаў працоўным семестрам. Яны працягвалі справу, пачатую тут яшчэ аднымі энтузіясткамі — навучэнкамі Гомельскага медыцынскага вучылішча, якія ў ліпені працавалі ў складзе атрада «Пяшчота» малодшымі медсёстрамі, памочнікамі выхавацеляў. Сапраўднай пяшчотай і ласкай акружылі яны дзяцей, што растуць і выхоўваюцца тут. І гэтыя рысы, галоўныя ў доглядзе за малышамі, пераянялі ў сваіх папярэдніц і нашы дзяўчаты.

На жаль, часта яшчэ здараецца ў жыцці так, што маленькі чалавек, кволая і бездапаможная істота, застаецца без самага неабходнага для яго — мацярынскай ласкі, цеплыні, нястомных клопатаў аб ім. Бо ёсць жанчыны, якія найвышэйшае сваё прызначэнне ў жыцці — быць маці, расціць дзяцей — змяняюць на лёгкае і бестурботнае жыццё. Не знаходзіцца часу, пяшчоты для свайго роднага дзіцяці і ў тых бацькоў, розум якіх затуманены горкім зеллем. Пазбаўленне судом бацькоўскіх правоў ставіць іх перад фактам: дзяцей будзе выхоўваць дзяржава, пакуль гэтыя «горабацькі» не зразумеюць, што алкаголь, якому яны падпарадкавалі сваю волю і сумленне, — іх заклятый вораг, пазбавіўшы іх вялікага шчасця мацярынства і бацькоўства.

— Такімі вось шляхамі трапляюць да нас малышы, — гаворыць галоўны ўрач Дома дзіцяці І. В. Кройтар. У сярэднім 200 хлопчыкаў і дзяўчынак ва ўзросце ад аднаго месяца да 3—4 гадоў гадуе нам калектыў выхавацельніц, медыцынскіх сясцёр, малодшага тэхнічнага персаналу. Апошніх, як раз, нам вельмі не стае, таму мы вельмі рады, што нам на дапамогу прыйшлі студэнткі.

На стале ў Ірыны Васільеўны стос фатаграфій. На іх яе выхаванцы. І ведае яна кожнага, іх лёс. Вось усміхаецца са здымка чарнявая гарэза-дзяўчынка.

— Гэта наша Маечка, — тлумачыць Ірына Васільеўна. І хаця цяпер яна ўжо не ў нас выхоўваецца, усё роўна называем сваёй. І так кожны хлопчык ці дзяўчынка, якія выраслі ў нас, застаюцца ў нашых сэрцах. Адчуваем сябе шчаслівымі па-сапраўднаму, калі зможам ліквідаваць нейкія прыроджаныя дэфекты ў дзяцей, і ў далейшым яны растуць здаровымі, развіваюцца нармальна. Часта такія анамаліі з'яўляюцца прычынай адмовы маці ад сваіх навароджаных дзяцей. Вось так было і з Маечкай. А пасля аперацыі, якая была ёй зроблена, дзяўчынка стала практычна здаровай. Маці, якой мы паведамілі аб гэтым, забрала дачку, і цяпер яна выхоўваецца ў сям'і. Мы, безумоўна, былі б вельмі рады, каб так здаралася часцей. Але... Многім дзецям не суджана адчуць цяпло мацярынскіх рук. Таму трэба мець чулае і спагадлівае сэрца, каб у ім знайшлося месца для ўсіх нашых маленькіх выхаванцаў.

Тры гады назад перамясціўся сюды, на Валатаву, у новы, светлы і прасторны будынак Дом дзіцяці. Тут усё прадугледжана для таго, каб дзеці раслі здаровымі і шчаслівымі: залітыя сонечным святлом пакоі для гульняў, утульныя спальні, вялікая зала для музычных заняткаў, фізкультуры...

ЖНІВЕНЬСКАЕ ласкавае сонейка разбіваецца ў шкле вокнаў на бліскучыя праменьчыкі-зайчыкі. Сваім цяплом яны лашчаць рознакаляровыя цацкі, з якімі толькі што забаўляліся дзеці. Цяпер у іх — пасляабедзенны сон, моцны і салодкі.

Пакуль малышы адпачываюць, набіраюцца сіл, нянечкам трэба паспець многае зрабіць: памыць пасуду пасля абеду, падлогу ў пакоях, сабраць бялізну і адзенне малышоў для мыцця...

Калі ўсё гэта было зроблена, удалося, нарэшце, пагутарыць з камісарам камуністычнага атрада Інай Серпікавай і байцом Аленай Парэмскай. У той дзень яны працавалі ў першую змену. Астатнія ж дзяўчаты — камандзір Анжэла Сярэдава, Аляўціна Бялькова, Ірына Бусел, Ірына Мурашка, Галя Грыцава і Ірына Чысцякова павінны былі па графіку прыйсці на змену ў іншыя дні.

— Дастатковага вопыту ў доглядзе за малышамі, — расказала Іна, — у дзяўчат не было. Але побач — вопытныя выхавацелі, у многіх з якіх стаж работы з дзецьмі дасягае 20 ці нават 30 гадоў, тут жа — з парадамі — нянечкі. А калі на цябе так шчыра і адкрыта глядзяць дзіцячыя вачаняты, чакаюць твайго ласкавага слова, адкуль толькі сілы бяруцца рабіць усё так, каб малыш задаволена ўсміхаўся.

У розных узроставых групах працавалі дзяўчаты. Іна Серпікава і Анжэла Сярэдава даглядалі дзяцей паўтара-двухгадовага ўзросту, Лена Парэмская і Галя Грыцава — у старэйшай групе, там дзеці трохгадавыя, у іншых — астатнія байцы атрада.

Памыць і пераадзець дзяцей, дапамагчы пакарміць іх, сачыць за чысцінёй — здаецца, не так складана.

— Гэта толькі на першы погляд усё проста ў рабоце нянечкі, — зазначыла метадыст Аляксандра Антонаўна Краснова. — Але яна павінна планаваць усё так, каб не парушаўся рэжым дзяцей, яна — прамы і непасрэдны памочнік выхавацеля. Таму мы вельмі ўдзячны дзяўчатам з універсітэтата, што яны страліся рабіць усё як след.

Дарыць дзецям цяпло сваіх сэрцаў — так разумелі сваё галоўнае прызначэнне студэнткі біялагічнага факультэта ў час працоўнага семестра, які ўжо завяршыўся. Усе заробленыя дзяўчатамі грошы пойдуць на патрэбы Дома дзіцяці: цацкі, абутак... І вельмі важна не патушыць той агеньчык самаадданасці, энтузіязму, які запалілі студэнткі універсітэта. Няхай жа ён загарыцца ў сэрцах многіх і многіх іх паслядоўніц.

РОБІЦЬ свае першыя самастойныя крокі на зямлі малыш. Радуюцца ім, няўпэўненым і нясмелым, жанчыны, што працуюць у Гомельскім Доме дзіцяці. Дык, кроч смялей, малыш, не бойся, цябе заўсёды падтрымаюць гэтыя ласкавыя і пяшчотныя рукі!

Т. ДУБЯК.

Крыху гісторыі

ЗАСЛОН ПЕРАД «ПОЛЕМ»

ЧАС не ўладны над геніяльным творам, наадварот, чым далей у глыбіню стагоддзяў адыходзіць дата яго стварэння, тым больш ярка і незвычайна паўстаюць перад намі вобразы і матывы, падрабязнасці сюжэту, раскрываюцца і становяцца відавочнымі многія з тых аспектаў і абставін, якія раней не ўяўляліся такімі істотнымі.

Падзеі, апісаныя ў «Слове аб палку Ігаравым», 800-годдзе якога адзначаецца сёлетняй восенню, маюць прамыя адносіны да Чарнігаўска-Северскай зямлі, у састаў якой у канцы XII стагоддзя ўваходзіў і Гомель. Чарнігаўскае і Ноўгарад-Северскае княствы на працягу доўгага часу з'яўляліся перадавымі рубяжамі абароны Русі ад качэўнікаў. Гомель (першапачаткова Гомій) у XII стагоддзі ўяўляў сабой умацаваны гарадок, размешчаны на крутым, цяжкадаступным беразе, агульным для двюох рэк — буйнейшага Сожа і балоцістай Гаміюкі. І хаця ён не быў павернуты непасрэдна да стэпу, тым не менш уваходзіў у агульную сістэму абароны Чарнігаўска-Северскай зямлі, з'яўляючыся «прыкрыццём» для стольнага горада Чарнігава з поўначы, а ў моманты проціборства з «Полем», са стэпавікамі выконваў ролю своеасаблівай апорнай базы, надзейнага тылу.

Чарнігаўскія і Ноўгарад-Северскія князі, якія пастаянна знаходзіліся ў складаных адносінах з вандроўным палавецкім светам, фарміравалі конныя дружыны і ваенныя гарнізоны пагранічных са стэпам крэпасцей у сваіх паўночных уладаннях, у тым ліку і ў гарадах па Сожу і Дняпру — Гомію, Чачэрску, Рэчыцы. У тыя часы барацьба з вандроўнікамі насіла пераважна калектыўны характар. Пад камандаваннем вялікага князя, як правіла, кіеўскага, у паход выступалі дружыны ўсіх саюзных і нават несаюзных зямель. Успомнім, як у «Слове аб палку Ігаравым» кіеўскі князь Святаслаў Усеваладавіч «посла по сыны свое и по все князи», гэта значыць звярнуўся да ўсіх блізкіх і дальніх гарадоў рускіх з заклікам і патрабаваннем выступіць супраць палавецкіх ордаў.

Цяжка сцвярджаць безагаворачна, але цалкам магчыма, што ў паходзе Ігара Святаславіча на полаўцаў у маі 1185 года, апетым у «Слове аб палку Ігаравым», прымалі ўдзел і воіны—выхадцы з Пасожжа.

Гістарычныя сувязі Пасожжа, старажытнай зямлі радзімічаў, і Падзясення, северскай зямлі, існавалі з незабыўных часоў. Дастаткова сказаць, што на Гомельшчыне памяць пра племя севяран, якія жылі на Дзясне, захоўваецца да гэтага часу ў такіх назвах населеных пунктаў, як Сеўрукі, Себравічы. «Аповесць часовых гадоў», канчаткова складзеная да XII стагоддзя, сцвярджала, што радзімічы і севяране мелі аднолькавыя звычаі.

Гістарычныя паралелі можна прадоўжыць. Князь Ігар, герой выдатнага твору старажытнарускай літаратуры, праз 14 гадоў пасля свайго няўдалага паходу стаў вялікім князем чарнігаўскім, а яго сыны і блізкія баяры валодалі навакольнымі ўдзельнымі гарадамі і крэпасцямі, у тым ліку і Гоміем.

Аўтар «Слова аб палку Ігаравым», выхадзец, як вызначылі даследчыкі, з Чарнігаўскай зямлі, стварыў геніяльны твор на жывой размоўнай мове XII стагоддзя. Сярод багатых россыпаў народнага слова вучоныя выяўляюць немалую колькасць тых моўных фактаў, якія ўжо ў час напісання «Слова» з'яўляліся дыялектнымі, характэрнымі менавіта для Паўднёвай Русі. Цікава, што многія з іх зараз растлумачваюцца на аснове лексікі беларускіх гарадоў, у прыватнасці, Гомельшчыны.

Землі ад Дзясны да Сожа, якія былі ў далёкім мінулым заслонам усіх астатніх зямель Русі, часта называюць краем кургаоў. У курганах, паводле народных уяўленняў, пахаваны волаты, воіны, абаронцы роднай старонкі, тыя, да каго 800 гадоў назад горача звяртаўся аўтар «Слова аб палку Ігаравым». І ў тых жа самых месцах, дзе народ на працягу стагоддзяў складаў і спяваў велічныя быліны пра волатаў, што адстойвалі жыццё, свабоду і спакой Русі, і нарадзілася вялікая паэма.

А. РОГАЛЕЎ,
аспірант кафедры рускага, славянскага і агульнага мовазнаўства.

Гэта цікава

СТУДЭНТ ...У ЧЫРВОНЫМ ГАЛЬШТУКУ

Дырэктар сімферопальскай школы № 40 Маргарыта Андрэеўна Сухачова не магла стрымаць хвалявання. За многія гады работы ёй упершыню давялося ўручаць атэстат аб заканчэнні сярэдняй школы — піянеру. Але гэта была не адзіная падстава для хваляванняў. Дванаццацігадовы выпускнік Слава Чабукоў вырашыў у гэтым жа годзе паступіць у ВНУ...

Святаслаў вырас у сям'і, дзе няма прадстаўнікоў дакладных навук, не ўлічваючы дзядулі, які займаецца хіміяй. Таму захапленне хлапчука матэматыкай было нечаканым. Прыклад ранніх поспехаў у вучобе дала брату яго сястра Ліза — яна пайшла ў школу ў шэсць гадоў і закончыла першы клас на адны пяцёркі.

Хутка Слава апынуўся ў адным класе з сястрычкай — шасцігадовы хлапчук «шчоўкаў» задачкі на другі год навучання. Другі і трэці класы дзеці закончылі разам і толькі на «выдатна».

Затым быў Сімферопаль, 35-я школа, дзе Слава і абышоў Лізу: за адзін год ён закончыў два класы — сёмы і восьмы. І вось — 40-я школа, клас з паглыбленым вывучэннем матэматыкі. Юны Чабукоў быў неадназовым пераможцам абласных алімпіяд, прызёрам рэспубліканскіх конкурсаў, яго рашэнні задач нязменна вызначаліся арыгінальнасцю.

Маці дванаццацігадовага выпускніка, Інга Ігараўна, лічыць, што яе сыну проста пашанцавала на настаўнікаў, што яму прадставілася поўная магчымасць праявіць свае здольнасці. Шанцуе і яго сястры. Яна зараз вучыцца ў рэспубліканскай фізіка-матэматычнай школе пры Кіеўскім універсітэце імя Т. Р. Шаўчэнкі. Свой атэстат атрымае ў 15 гадоў, у наступным годзе.

У дні нашай размовы з Маргарытай Андрэеўнай Слава Чабукоў здаваў уступныя экзамены на механіка-матэматычны факультэт Маскоўскага дзяржаўнага універсітэта...

Звонім у прыёмную камісію механіка-матэматычнага факультэта МДУ. Няўдача: Слава Чабукоў на мехмат не паступаў... «Так, быў у нас хлапчук, але пасля субяседавання забраў дакументы. Дзе зараз — дакладна не ведаем. Хацеў, здаецца, пайсці ў фізтэх».

Звонім у Маскоўскі фізіка-тэхнічны інстытут. Яшчэ не паспяваем растлумачыць прычыну званка, як чуем у адказ: «Вы нарэшце пра Славу Чабукова? Так, ён нам вядомы. Падаваць дакументы прыходзіў з татам».

Вось што расказаў нам адказны сакратар прыёмнай камісіі МФТІ Рыгор Свірыдавіч Зыкаў:

— Экзамены Слава ўжо здаў. Нягледзячы на ўзрост, ён вельмі кемлівы хлапчук. Мяркуйце самі: паступаючым у нашу ВНУ трэба пераадолець пяць экзаменацыйных бар'ераў. Дык вось, Святаслаў атрымаў на двух з іх «5», а па астатніх «4».

— Значыць, Славу можна павіншаваць з паступленнем?

— Конкурс у гэтым годзе быў вялікім — 4 чалавекі на месца. А залічэнне паспяхова здаўшых экзамены ў МФТІ праводзілася толькі пасля субяседавання спецыяльнай камісіі з паступаючымі. Яе рашэнне было аднадушным — залічыць Святаслава Чабукова на факультэт упраўлення і прыкладной матэматыкі.

А. ЗІНЧАНКА,
С. ТРАЯН.
(Газета «Известия», № 221).

СПОРТ

МАРА ЗБЫЛАСЯ Ў НЕБЕ

На VIII першынстве БССР па парашутнаму шматбор'ю, якое праходзіла ў Мазыры, студэнт 3-га курса фізічнага факультэта нашага універсітэта Юрый Ложкін заваяваў тытул абсалютнага чэмпіёна і ўпершыню выканаў нарматыў майстра спорту СССР.

На яго рахунку больш 1300 скачкоў і шэсць гадоў напружанай працы. Ды якой працы! Да дзесяці скачкоў штодзённа: прызямленне, укладка парашута і зноў у неба.

...А пачалося ўсё з мары: лятаць. Быць смелым. Лятаць птушкай. Гэтыя думкі мацнелі, стукаліся, не давалі спакою. І нарэшце рашыўся схадзіць у авіяспортклуб і пра ўсё ўведаць.

— Ранавата табе, дзевяцікласнік, на самалёт, — сказалі там яму. — А вось на парашутыста могуць прынянць.

Юнак задумаўся: «Можна і ў парашутысты. Таксама неба. Палёт пад купалам. Вось ці толькі хопіць смеласці?»

— А можна цяпер напісаць заяву? — спытаў ён.

— Напісаць — не галоўнае, трэба прайсці медкамісію, — адказаў інструктар Аляксандр Рыгоравіч Алімаў.

Неўзабаве пасля заняткаў у сваёй СШ № 5 Юрый зачасціў на вуліцу імя Гагарына, дзе знаходзіўся клас па падрыхтоўцы парашутыстаў.

...Непрыкметна праляцелі дні наземнай падрыхтоўкі. І вось Юра на аэрадроме. Абавязковая праверка перад пасадкай у самалёт закончана. З чарговай зменай навічкоў-першаразавікоў ён узняўся на борт «аннушкі», як любоўна называюць парашутысты АН-2. Пад'ём на вышыню, звычайнае для першага скачка хваляванне. Усё абарвалася камандай «Пайшлі».

Паляцеў у пустэчу. Незнаёмае пачуццё свабоднага падзення закончылася дынамічным ударам — сігналам аб раскрыцці парашута. Паглядзеў уверх: упругае палатно працавала на свайго гаспадара. Хацелася спяваць. Усё ўсё ім лікавала. Падобна птушцы ён зніжаўся на сваіх крылах — парашуце. Пасля прызямлення на снежнае поле было жаданне зноў, яшчэ зрабіць адзін скачок.

Ішоў час. Прыгаў на ўсіх узорах парашутаў. Любімым заняткам захапляўся і ў перыяд службы ў паветрана-дэсантных войсках. Па прыбыцці з арміі працягваў удасканальваць спартыўнае майстэрства, асвойў усе віды скачкоў і паветраную акрабатыку. Выканаў нарматыў кандыдата ў майстры спорту.

Яму, рознабаковаму спартсмену, асабліва спадабалася парашутнае шматбор'е, дзе трэба было добра страляць і бегаць кросы, плаваць і выконваць скачкі на дакладнасць прызямлення. Гэтаму садзейнічалі і выкладчыкі універсітэта Г. Геркусава і Г. Барадзіна. Яны вывелі яго ў першаразраднікі па плаванню і кросавай падрыхтоўцы. А гэта многа значыла для парашутыста-шматборца.

Да чэмпіяната БССР ён падышоў з майстарскімі вынікамі і мог на роўных спаборнічаць з мацнейшымі парашутыстамі. І апраўдаў спадзяванні трэнераў: у пяці скачках на дакладнасць з вышыні 1000 м ён паказаў сярэдні вынік — 3 см ад кропкі прызямлення (сама кропка абазначаецца пяцісантыметровым кружком).

Выбіўшы з малакалібернай вінтоўкі 193 ачкі з 200 магчымых, Юрый заняў першае месца. У кросе і плаванні таксама паказаў высокія вынікі і з сумай 4449 ачкоў падняўся на вышэйшую ступеньку п'едэстала гонару, упершыню выканаўшы нарматыў майстра спорту СССР.

У гэтым спаборніцтве ён абышоў многіх мацнейшых і свайго таварыша па камандзе майстра спорту міжнароднага класа гамяльчаніна Мікалая Усава.

Веру, што імя Юрыя Ложкіна яшчэ не раз з'явіцца ў ліку мацнейшых парашутыстаў рэспублікі.

У. ШГУНОЎ,
ветэран паветрана-дэсантных войск.

На здымку: Ю. ЛОЖКІН.
Фота аўтара.

ЦЫРК

ПРЭМ'ЕРА — У ГОМЕЛІ

Цырк рыхтуецца да адкрыцця новага сезона. Ідзе работа над цыркавым спектаклем, прэм'ера якога адбудзецца ў Гомелі 6 верасня.

Цыркавыя нумары ствараюцца гадамі, удасканальваецца ад выступлення да выступлення майстэрства выканаўцаў. Але сёння ўжо нікога не можа задаволіць просты дывертысментны паказ нумароў, няхай і першакласных. Савецкі цырк узняўся на якасна новую творчую ступень, а ў ім — мноства высокапрафесіянальных таленавітых артыстаў, і гэта дае магчымасць на аснове існуючых нумароў стварыць сюжэтныя цыркавыя спектаклі, якія ўслаўляюць нашу краіну і яе народ.

Менавіта такой абяцае быць новая работа цыркавога калектыву пад кіраўніцтвам заслужанага артыста РСФСР, уладальніка першай прэміі Сусветнага конкурсу цыркавога мастацтва ў Монтэ-Карла, лаўрэата прэміі Ленінскага камсамола Валерыя Панцялеенкі і пастановачнай групы Гомельскага цырка.

У новым спектаклі прымаюць удзел артысты розных цыркавых жанраў, у яго увайшлі арыгінальныя нумары, якія з вялікім поспехам прайшлі ў цырках нашай краіны і за яе мяжой. Высокі тэмп, майстэрства, жыццесцвярджаючы аптымізм — такія адметныя рысы новага цыркавога спектакля. Да прэм'еры пашыты новыя касцюмы, падрыхтаваны рэквізіт, створаны яркае і святочнае музычнае і светавое афармленне.

Сюрпрызы чакаюць гледачоў з першых мінут спектакля. Кожны нумар стане для гамяльчан адкрыццём — большасць удзельнікаў праграмы працуюць у нашым цырку ўпершыню, хаця іх імёны шырока вядомы аматарам цыркавога мастацтва.

Некалькі гадоў назад браты Юрый і Валерый Панцяленкі стварылі ўнікальны нумар «Паветраныя гімнасты на рамянях». Лірызм у спалучэнні са смелымі, нікім не выконваемымі трукамі, акцёрская абаяльнасць і ювелірная сінхроннасць выканання прынеслі заслужаны поспех артыстам у час гастролей у многіх краінах свету. Пазмай аб чалавечнасці і мужнасці называюць гэты нумар, адзначаны прэміяй Ленінскага камсамола, а яго маладыя выканаўцы ўдастоены высокага звання заслужаных артыстаў РСФСР.

Арыгінальная дрэсура сабак і кошак у нумары клоуна-дрэсіроўшчыка Людмілы Мусінай — тут шмат добрага гумару і весялля на радасць дарослым і дзецям.

Гэтыя якасці ў спалучэнні з вельмі моцнымі трукамі даюць усе падставы аднесці работу з дрэсіраванымі мядзведзямі Ірыны і Івана Яравых да лепшых у савецкім цырку.

Арганічна ўвайшоў у праграму паветраны палёт «Арыён» пад кіраўніцтвам Уладзіміра Гарамава — ён падкрэслівае смелымі бясстрашнымі трукамі рамантычную і мужную лінію спектакля.

Гэту лінію дастойна працягвае лаўрэат Усесаюзнага конкурсу новых цыркавых нумароў, антыпадыстка Т. Пузанава, акрабаты-вальтыжоры Пухавы, мастацка-акрабатычная група пад кіраўніцтвам Л. Сяльніхінай, жанглёры Паламарчук, юныя выканаўцы «Ікарыйскіх гульняў» пад кіраўніцтвам Віктара Сяльніхіна, «Эквілібрысты на першах», якімі кіруе заслужаны артыст УССР Віктар Французаў.

Два цікавыя, яркія і пасапраўднаму святочныя конныя нумары — «Руская бярозка» і «Штраусіна» — пакажа ў новым спектаклі ўдзельнік XII Сусветнага фестывалю моладзі і студэнтаў у Маскве народны артыст РСФСР Юрый Ермалаеў.

Вялікая нагрузка і адказнасць у спектаклі кладзецца на клоунаў. Сваімі рэпрызамі яны павінны не толькі звязваць і адзінае цэлае ўсю рознажанравую праграму, але і быць добрымі і вясёлымі сябрамі гледачоў. У клоунаў Аляксандра Дыамандзі і Юрыя Ермачэнкава — вялікі і цікавы рэпертуар, іх рэпрызы і клаунады злабадзённы, у іх шмат нечаканых, эксцэнтрычных, часам парадаксальных сюжэтных хадоў, вострай сатыры.

...Няма патрэбы пераказваць сюжэтныя ходы новага цыркавога спектакля — няхай яны застануцца галоўным сюрпрызам для нашых гледачоў, таму што цырк — гэта заўсёды цуд, які трэба бачыць і які немагчыма перадаць словамі.

Калі ласка, дарагія гледачы, на нашы цыркавыя прадстаўленні!

Д. РАДЗІНСКІ,
галоўны рэжысёр Гомельскага дзяржцырка.

Запрашаем у падарожжа

Верасень — месяц адпачынку для тых студэнтаў, хто ўдарна працаваў на аб'ектах трэцяга працоўнага семестра. Яго можна цікава, з карысцю правесці ў захапляючым падарожжы па рацэ Волга, на камфартабельным цеплаходзе.

Камітэт камсамола універсітэта прапануе жадаючым набыць 5 пуцёвак, што дазволіць ім зрабіць круіз па маршруту Горкі — Астрахань — Горкі. Кошт пуцёвак — 120, 150 і 190 рублёў (у залежнасці ад класа кают). Тэрмін падарожжа — 15 дзён, з 20 верасня па 4 кастрычніка.

За даведкамі звяртайцеся ў камітэт камсамола ГДУ.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат факультэта фізвыхавання, кафедра педагогікі і псіхалогіі выказваюць глыбокае спачуванне дэкану факультэта фізвыхавання ЗАЙЦАВУ Барысу Макаравічу з выпадку напаткаўшага яго гора — смерці МАЦІ.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектыў бухгалтэрыі выказваюць глыбокае спачуванне галоўнаму бухгалтару КУРАВАЙ Іраідзе Антонаўне з выпадку напаткаўшага яе гора — смерці МАЦІ.

АЗ 33204
«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ и профкомов Гомельского государственного университета (на белорусском языке), Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1. Аб'ём — 1 друк. аркуш. Тыраж 2000 экз.
Наш адрас: вул. Савецкая, 104, п. 3-11, т. 57-16-52.